

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ และเพื่อประเมินความเหมาะสมในการนำรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ไปใช้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างเชิงปริมาณและคุณภาพ มีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ประชากรเป็นกลุ่มอาจารย์ที่ทำหน้าที่ประธานหลักสูตร ทั้งหมด 28 คน กลุ่มที่ 2 ประชากรเป็นกลุ่มอาจารย์ที่ทำหน้าที่อาจารย์นิเทศประจำหลักสูตรทั้งหมด 134 คน กลุ่มที่ 3 ประชากรเป็นกลุ่มนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในแต่ละสาขาวิชาของแต่ละมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ด้วยสัดส่วนร้อยละ 10 ได้จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 220 คน กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้สนทนากลุ่ม (Focus Group) ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ผลงาน ประสบการณ์การทำงาน ด้านการบริหารจัดการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5 ปีขึ้นไป ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยคณบดีคณะครุศาสตร์ 5 คน รองคณบดีรับผิดชอบดูแลฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5 คน และหัวหน้างานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5 คน รวม 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสอบถาม และแบบการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ การพัฒนารูปแบบฉบับร่าง นำข้อมูลที่ได้จาก ขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์และวิเคราะห์ โดยใช้แนวคิดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา และการจัดการศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพครูตามเกณฑ์ที่สำนักงานการอุดมศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ รวมเข้ากับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการสร้างรูปแบบ นำมาสังเคราะห์ร่วมกัน

หลังจากนั้นจึงพัฒนาเป็นรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่เป็นฉบับร่างการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญให้ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ตรวจสอบรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ที่มีความรู้ผลงาน ประสบการณ์ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และ/หรือด้านการบริหารการศึกษาดูแลการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไป และ/หรือมีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหารจัดการ และการดำเนินงาน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5 ปีขึ้นไปจำนวน 15 คน พิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้

นำผลที่ได้ มาปรับปรุงรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ได้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ประธานหลักสูตร 5 คน อดีตคณบดีคณะครุศาสตร์ 2 คน หัวหน้าภาควิชา 2 คน อาจารย์ประจำโปรแกรม 2 คน รองคณบดี 2 คน รองอธิการบดี 1 คน และหัวหน้าฝ่าย 1 คน รวม 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบตรวจสอบรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับผู้เชี่ยวชาญการวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญให้ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ตรวจสอบรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยจัดประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่เป็นคณบดีคณะครุศาสตร์ รองคณบดีรับผิดชอบดูแลฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หัวหน้างานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นำผลที่ได้จากการประชุมสัมมนาปรับปรุงรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ได้รูปแบบที่ปรับปรุงพัฒนาขึ้นเป็นฉบับสมบูรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยจัดประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และสรุปผลการสัมมนาโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้

รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่พัฒนามีองค์ประกอบและรายละเอียด ดังนี้

1.1 ปรัชญา

1.1.1 ผลិតครูที่มีสมรรถนะ

1.1.2 ผลิตครูให้มีภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน

1.1.3 ผลิตครูให้สามารถบูรณาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูมืออาชีพไปพัฒนาผู้เรียนให้เป็น

1.1.4 ผลิตครูให้มีความเข้าใจและตระหนักในความหลากหลายของวัฒนธรรมถิ่นภาคใต้

1.2 หลักการและแนวคิด

1.2.1 หลักการ

1.2.1.1 มุ่งเน้นการประสานการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้ควบคู่กัน
1.2.1.2 มุ่งการฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง และสภาพการจำลองเหตุการณ์ให้มากที่สุด

1.2.1.3 มุ่งสร้างความคุ้นเคย และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นระยะ ๆ และมีขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร

1.2.1.4 มุ่งสร้างองค์ความรู้ในพื้นฐานภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นภาคใต้

1.2.1.5 มุ่งประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ได้มีการผลิตครูที่มีคุณธรรม

1.2.1.6 มุ่งจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในลักษณะการพัฒนาสมรรถภาพนักศึกษาครูด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านภาษาท้องถิ่น ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความคิดสร้างสรรค์สมานฉันท์ความมั่นคงของประเทศไทย

1.2.2 แนวคิด

การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีนโยบายในการเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูด้วยกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ นักศึกษาครูที่สำเร็จการศึกษามีสมรรถภาพอย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้

1.2.2.1 สมรรถภาพทางด้านความรู้ เป็นความสามารถของนักศึกษาครูในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ความรู้ในเนื้อหาวิชา ที่จะนำไปใช้ในการสอนโดยตรง
- ความรู้ในวิชาชีพครู ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู
- ความรู้ทั่วไป ที่จะนำไปใช้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข
- ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

1.2.2.2 สมรรถภาพทางด้านเทคนิควิธีเป็นความสามารถของนักศึกษาครูในการพัฒนาตนเองให้มีเทคนิค และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- งานสอน
- งานธุรการ
- งานแนะแนว
- งานกิจการนักเรียน
- งานพัฒนาตน
- งานฝึกทักษะชีวิตในการดำรงตนในท้องถิ่น
- งานพัฒนาสังคม

1.2.2.3 สมรรถภาพทางด้านคุณลักษณะ เป็นความสามารถของนักศึกษาครูในการพัฒนาตนเองให้มีลักษณะที่เหมาะสมสำหรับการเป็นครูที่ดี ดังนี้

- มีความรักศรัทธาและภาคภูมิใจในวิชาชีพครู
- มีค่านิยมที่พึงประสงค์ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู
- มีความตระหนักในคุณค่าของการดำรงรักษาสีลปวินิเทศกรรมท้องถิ่น และของชาติ
- มีจิตสำนึกในการดำรงชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อการสมานฉันท์
- มีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคม และมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย

1.3 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

1.3.1 คณะครูศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักสูตร

1.3.2 คณะครูศาสตร์มีโครงสร้างการบริหารงานด้วยการจัดให้มีหน่วยงานย่อยที่ทำหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.3.3 คณะครูศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการจัดทำแผนการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร

1.3.4 คณะครูศาสตร์รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนชุดวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.3.5 คณาจารย์และนักศึกษาร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้การเสริมสร้างทักษะแก่ผู้เรียน และการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน

1.3.6 คณะครูศาสตร์ประสานงานกับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอน

1.3.7 โรงเรียนหน่วยฝึกมีส่วนร่วมในการจัดการบริการหลักสูตร การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยประสานงานกับชุมชนท้องถิ่นที่หน่วยฝึกนั้น ๆ ตั้งอยู่

1.4 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.4.1 เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

1.4.2 เพื่อให้นักศึกษาคูได้เรียนรู้จากการกระทำ โดยการฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนรู้ทฤษฎีทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และเทคนิควิธีอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเข้าใจ และความคล่องตัวในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู

1.4.3 เพื่อให้นักศึกษาคูได้ปฏิบัติในกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะของความเป็นครู เพื่อจะได้ยึดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ครูให้ถูกต้องด้วยความมั่นใจตลอดไป ให้นักศึกษาคูได้พัฒนาตนเอง และฝึกงานในหน้าที่ครูกับหน่วยงานผู้ใช้ครูโดยตรง

1.5 โครงสร้างหลักสูตร

1.5.1 ระบบการจัดการศึกษาในแต่ละชุดวิชาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ใช้ระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

1.5.2 ระบบแบบแผนของการฝึกมี 2 ลักษณะ คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

1.5.3 นักศึกษาปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะรวม 4 ขั้นตอน

1.5.4 นักศึกษาวางแผนศึกษาผู้เรียนด้านต่างๆในสถานศึกษาทุกช่วงชั้น และนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง

1.5.5 นักศึกษาศึกษาสังเกต และเก็บรวบรวมข้อมูลกิจกรรมบางอย่างกับผู้เรียน และผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

1.5.6 นักศึกษาสร้างความคุ้นเคยในกิจกรรมบางอย่างกับผู้เรียน และผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

1.5.7 นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมบางอย่างกับผู้เรียนและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

1.5.8 นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในโรงเรียนหน่วยฝึก และความรู้เกี่ยวกับชุมชน ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี

1.6 ลักษณะงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน คือ การจัดให้นักศึกษาได้ออกฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่โรงเรียน โดยใช้เวลาฝึกต่อเนื่องกันเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 และขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 และ 2 เป็นประสบการณ์วิชาชีพครูที่จัดให้นักศึกษาได้สังเกต และมีส่วนร่วมในงานหน้าที่ครูตามสภาพที่เป็นจริง และทำการทดลองสอนปฏิบัติงานในหน้าที่ครูร่วมกับครูพี่เลี้ยง และผู้ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยฝึก และวิทยากรอื่น ๆ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาทำการศึกษาชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ข้อจำกัด ตลอดจนการปฏิบัติตนในสังคมนั้น ๆ อย่างถูกต้อง

1.7 ลักษณะงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ เป็นการฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูทุกอย่างเสมือนเป็นครูประจำการคนหนึ่งที่มีมหาวิทยาลัยจัดให้นักศึกษาเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา โดยใช้เวลาฝึกต่อเนื่องกันเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และขั้นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

จัดให้มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยมีลำดับขั้นตอนที่ 1 และ 2 อย่างต่อเนื่อง ด้วยรายวิชาเฉพาะที่สอนที่สถานศึกษา

1.8 บทบาทหน้าที่ของฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.8.1 ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และออกหนังสือแจ้งโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือล่วงหน้า และทำหนังสือส่งตัวนักศึกษา

1.8.2 จัดเตรียมโรงเรียนและองค์ความรู้ในชุมชนในท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียนที่จะใช้เป็นหน่วยฝึก

1.8.3 จัดอาจารย์นิเทศก์

1.8.4 จัดนักศึกษา จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกในด้านต่าง ๆ ตามหลักสูตร และปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนการปฏิบัติงานวิชาชีพครูในสถานศึกษา

1.8.5 จัดให้มีการปรับพื้นฐานความรู้แก่นักศึกษาให้ทันสมัย ได้แก่

1.8.5.1 รูปแบบของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.8.5.2 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เทคนิค ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.8.5.3 เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

1.8.5.4 การบันทึกและการรายงานผลการจัดการเรียนรู้

1.8.5.5 การจัดสัมมนาทางการศึกษา

1.8.5.6 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.8.5.7 การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.8.6 จัดสัมมนานักศึกษาหลังจากการฝึกในสถานศึกษา เน้นการวิจัยในชั้นเรียน โดยการนำเสนอด้วยวาจา และนำเสนอด้วยโปสเตอร์

1.8.7 รวบรวมแบบประเมินผลการฝึก เพื่อมอบให้อาจารย์นิเทศก์ประจำกลุ่ม ตัดสินผลการเรียนต่อไป

1.9 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.9.1 ดำเนินการจัดปฐมนิเทศนักศึกษา เมื่อไปถึงโรงเรียนด้านต่าง ๆ ได้แก่ การแนะนำโรงเรียน บุคลากรของโรงเรียน ชุมชน การจัดการบริหารโรงเรียน และระเบียบปฏิบัติงาน เป็นต้น

1.9.2 แนะนำครูที่นักศึกษาจะต้องไปร่วมงานด้วย และส่งนักศึกษาให้ครู เพื่อให้ร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.9.3 จัดให้นักศึกษาได้ตระหนักในความเป็นครูด้วยการส่งเสริมเจตคติที่ดี

1.9.4 ติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ตามแบบประเมินผลและส่งไปยังมหาวิทยาลัยเมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1.9.5 ดำเนินการช่วยเหลือและแนะนำนักศึกษาผู้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การดำรงชีวิตในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ถูกต้อง และปลอดภัย

1.10 บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

1.10.1 รับมอบนักศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียน

1.10.2 ควบคุมดูแลนักศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติตน และปฏิบัติงาน ด้วยความรับผิดชอบ

1.10.3 จัดให้นักศึกษาเรียนรู้และศึกษากรอบเนื้อหาในชั้นที่ทำการสอน

1.10.4 ดำเนินการให้นักศึกษาปฏิบัติงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

1.10.5 ให้คำแนะนำและให้การช่วยเหลือในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แก่นักศึกษาตามควรแก่กรณี

1.10.6 ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ และนำส่งหัวหน้าสถานศึกษา เพื่อส่งมหาวิทยาลัยต่อไป

1.11 บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์

1.11.1 ให้ความรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติในมหาวิทยาลัยแก่นักศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมตามหัวข้อที่จะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเน้นความถนัดในสาขาวิชาเอก

1.11.2 อธิบายแนวทางวิธีการพร้อมทั้งแจกคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นักศึกษาก่อนออกไปโรงเรียน

1.11.3 ร่วมประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

1.11.4 นิเทศติดตาม และประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

1.11.5 ติดตามการดำรงชีวิต ตลอดจนการปรับตัวการยอมรับสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น และการดูแลความปลอดภัยของตนเองและสังคม

1.12 การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศและกิจกรรมเสริมความรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และสัมมนาหลังการฝึกปฏิบัติแล้วจะต้องมีเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด

1.12.1 ประเมินจากการบันทึกความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ และการปฏิบัติกิจกรรม ที่ครบถ้วนทุกแบบบันทึก

1.12.2 ประเมินจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา และจากผลงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติจะต้องได้ตามที่กำหนดไว้ในแบบประเมินผล

1.12.3 ประเมินผลการดำรงตนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในท้องถิ่น

2. ความเหมาะสมในการนำรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ได้และมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

2.1 โครงสร้างใหม่ในหลักสูตรใหม่ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 เทียบได้กับการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วม ขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2 เทียบได้กับการทดลองสอน ขั้นปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 เทียบได้กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป และขั้นปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 เทียบได้กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป

2.2 ควรให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องทำวิจัยในชั้นเรียน และมีการนำเสนอผลงานวิจัยในการสัมมนาหลังฝึก

2.3 โครงสร้างของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 ควรปรับปรุงแบบใหม่เพราะบางขั้นตอนไม่สามารถจัดตามลำดับได้ กิจกรรมบางอย่างต้องดำเนินไปพร้อมกัน

2.4 ควรปรับความรู้ให้นักศึกษาให้ทันสมัย ได้แก่

2.4.1 รูปแบบของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4.2 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เทคนิค ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3 เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

2.4.4 การบันทึกและการรายงานผลการจัดการเรียนรู้

2.4.5 การจัดสัมมนาทางการศึกษา

2.4.6 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.4.7 การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.5 นักศึกษาควรมีความชัดเจน มีความมุ่งมั่นในเนื้อหาของวิชาเอก

2.6 นักศึกษาควรเรียนรู้และศึกษารอบเนื้อหาในระดับชั้นที่สอน

2.7 ให้นักศึกษาได้ตระหนักในความเป็นครูด้วยการส่งเสริมเจตคติที่ดี

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการวิจัยมีสาระสำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายผลรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ดังนี้

1. ปรัชญา

ผลิตครูที่มีสมรรถนะ ผลิตครูให้มีภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน ผลิตครูให้สามารถบูรณาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูมืออาชีพไปพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่ดีในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลิตครูให้มีความเข้าใจ และตระหนักในความหลากหลายของวัฒนธรรมถิ่นภาคใต้ การผลิตครูที่มีสมรรถนะ เนื่องจากในพื้นที่ภูมิศาสตร์ภาคใต้ตามบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นโดยตรง การผลิตครูที่มีสมรรถนะจึงต้องอิงกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิศาสตร์ภาคใต้ และตรงกับมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเน้นการฝึกสมรรถนะการแยกแยะตามความแตกต่างของผู้เรียน การจัดทำแผนการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ

การสอนและการประเมินผล การจัดทำโครงการทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอนวิชาเฉพาะ ตลอดจนการจัดทำการวิจัยในชั้นเรียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, หน้า 11-13) และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 ช) กล่าวถึง การผลิตครูในประเทศ มาเลเซีย ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียงกับภูมิภาคใต้โดยเน้นสมรรถนะของครู ได้แก่ การจัดฝึกอบรม ก่อนการปฏิบัติการ และมีโครงการต่าง ๆ ที่ทันสมัย และเสริมสร้างความรู้เพิ่มประสิทธิภาพของครู ในวิชาเฉพาะ ด้านการผลิตครูให้มีภูมิรู้ การมีภูมิรู้หมายถึง การนำองค์ความรู้ทางวิชาการเฉพาะทาง ได้แก่ วิชาเอกประกอบการรอบรู้เรื่องการถ่ายทอดในรูปแบบของการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสู่ผู้เรียน ซึ่งในการผลิตครูมีความจำเป็นต้องมีการเน้นหนักโดยเฉพาะในเขตภูมิภาคใต้ โดยเฉพาะ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่ที่มีความรู้พื้นฐานของเยาวชนต่ำกว่าเขตพื้นที่อื่น ๆ ของไทย (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2552, หน้า 1) ทั้งนี้เพื่อปรับให้มาตรฐานการศึกษาเป็นแบบอย่าง เดียวกัน และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยในรายงานประจำปีของสมาคม เพื่อการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของสหรัฐอเมริกา (Association for Student Teaching Mental Health and Teacher Education, Association for Student Teaching 46th Yearbook, 1995 อ้างถึงใน รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, 2548) ได้รายงานว่าผลการศึกษาปัญหาที่ทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูรู้สึกติดขัด คือ การไม่ได้รับการยอมรับในฐานะครู โดยเฉพาะหากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพขาดภูมิรู้ ในวิชาการ ด้านภูมิธรรม การผลิตครูที่มีภูมิธรรมตามบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิภาคใต้ มีการเน้นย้ำให้นักศึกษามีจิตอาสา มีความเมตตาเข้าใจผู้อื่น โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่น ภาคใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตนี้มีความแตกต่างกันตามเขตพื้นที่ บางพื้นที่ เป็นเกาะน้อยใหญ่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสงขลา ส่วนในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่พุทธศาสนา แต่ในทางกลับกันทางจังหวัดยะลาเป็นพื้นที่ที่มีชาวไทยมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะต้องเข้าใจความหลากหลายของวัฒนธรรม การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูจึงจำเป็นต้องปลูกฝังความเป็นผู้ภูมิธรรม มีธรรมะ มีจิตอาสา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยอมรับความแตกต่างของวัฒนธรรม และบุคคลในสังคมซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ เบญจวรรณ เกิดในมงคล (2546) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ สถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็น สิ่งสำคัญในการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาก ด้านภูมิฐาน การมีความภูมิฐาน คือ การมีบุคลิกภาพดี มีความภาคภูมิใจในอาชีพครู มีการสื่อสารด้วยภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ ภาษาท้องถิ่นที่ถูกต้อง มีความจำเป็นในการนำสู่การปฏิบัติงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ดี ประสพผลสำเร็จตามชุมชนท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของสำนักงานสถาบันราชภัฏ (2543) ได้ศึกษาวิจัยหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏ ให้สอดคล้อง

กับข้อความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า งานสำคัญที่จำเป็นต้องฝึกปฏิบัติ คือ การพัฒนาตนเองและความมีมนุษยสัมพันธ์ โดยจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรเสริมให้ครูเก่ง ครูดี ต่อไป ส่วนประเด็นผลิตครูให้สามารถบูรณาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูมืออาชีพไปพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่ดีในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลิตครูให้มีความเข้าใจและตระหนัก ในความหลากหลายของวัฒนธรรมถิ่นภาคได้ ทั้งนี้มีความหลากหลายของผู้คนที่นับถือศาสนา พุทธ และอิสลาม และความหลากหลายในแนวทางการดำเนินชีวิต นักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูจำเป็นต้องเรียนรู้และตระหนักในเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวัลย์ ขวัญแก้ว (2542) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูและศึกษานโยบายการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครูของสำนักงานสถาบันราชภัฏ พบว่า การสร้างความร่วมมือทางการศึกษาโดยเฉพาะ การสร้างความเข้าใจแก่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ พัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระยะยาวต่อไปในภาพรวมการผลิตครูในรูปแบบข้างต้น มีความเป็นเฉพาะพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการทัศน์ใหม่ของการจัดการศึกษา เป็นการศึกษาเพื่อ พัฒนาชีวิต เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล หมายถึง แนวคิดในการจัดการศึกษาใหม่เพื่อพัฒนา เป้าหมาย เสริมสร้างพลังความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ในตนเองให้เจริญเติบโตอย่างเต็ม จิตความสามารถ และนำศักยภาพนี้มาพัฒนาตนและสังคมได้เหมาะสมกับความสามารถแห่งตน ศักยภาพจะได้รับการกระตุ้นและพัฒนา โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสอนตามสภาพจริง (Authentic Learning) รวมทั้งการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Evaluation) บทบาทของครู เป็นผู้เอื้ออำนวยกระบวนการเรียนรู้ (Facilitator) และจัดการเรียนรู้ตามสภาพ และธรรมชาติการเรียนรู้ ของผู้เรียน มีความรับผิดชอบต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และวินิจัย เสริมสร้างกระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการเสริมสร้างศักยภาพ การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้เจริญได้ถึงขีดสุด เพื่อเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่มีพระบรมราโชวาท ว่านอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศเรา จึงจะได้คนที่มีคุณภาพ คือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัย และ พลังสำหรับการสร้างสรรค์ และให้ความดีเป็นปัจจัย เพื่อประคับประคอง หนุนนำความเก่ง ให้เป็นไปในแนวทางที่อำนวยผลประโยชน์อันพึงประสงค์ (วิชัย วงศ์ใหญ่, 2541, หน้า 60-61) นอกจากนี้แนวคิดของการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีนโยบายในการเสริมสร้างคุณภาพของ การผลิตครูด้วยกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ นักศึกษาครูที่สำเร็จการศึกษา มีสมรรถภาพอย่างน้อย 3 ประการ คือ สมรรถภาพทางด้านความรู้ สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี และสมรรถภาพทางด้านคุณลักษณะ สอดคล้องกับที่กฤษฎา จีนสิจญ์, พงษ์ศิริ เลาหสุรโยธิน และ

ปาริชาติ จิตรน้า (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของกระบวนการจัดการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู ต่อการนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิชาชีพครู นิสิตมีความรัก ความศรัทธา และเห็นความสำคัญในอาชีพครูมาก ด้านบุคลิกภาพความเป็นครู นิสิตมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความมั่นใจในตนเองมาก ด้านบทบาทหน้าที่ครู นิสิตมีการปฏิบัติหน้าที่ครูตามจรรยาบรรณในวิชาชีพและมีเทคนิคในการปกครองนักเรียนมาก และด้านการสอนสาขาวิชาเอก นิสิตมีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เทคนิคการสอน และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดีมาก

2. หลักการและแนวคิด

หลักการมุ่งเน้นการประสานการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้ควบคู่กัน มุ่งการฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง และสภาพการจำลองเหตุการณ์ให้มากที่สุด มุ่งสร้างความคุ้นเคย และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นระยะ ๆ และมีขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจนตลอดหลักสูตร มุ่งสร้างองค์ความรู้ในพื้นฐานภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นภาคใต้ มุ่งประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ การผลิตครูที่มีคุณธรรม มุ่งจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในลักษณะการพัฒนาสมรรถภาพนักศึกษาครูด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านภาษาท้องถิ่น ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหา ความมั่นใจของประเทศไทยให้สมบูรณ์มากที่สุด การมุ่งเน้นการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และปฏิบัติควบคู่กันนั้น มุ่งเน้นการฝึกภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง และสถานการณ์จำลอง มุ่งสร้างความคุ้นเคย และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องจนตลอดหลักสูตร มีการดำเนินการให้สอดคล้องควบคู่กันไป สามารถทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เล็งเห็นความต่อเนื่องในการฝึกฝนตนเอง การถ่ายโยงการเรียนรู้ของการฝึกขั้นต้นกับขั้นต่อ ๆ ไป ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้มีการเสริมสร้างสถานการณ์จำลองสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง โดยการสร้างความคุ้นเคยจากระยะการฝึกตอนต้นในบทบาทของหน้าที่ครูจะทำให้สามารถนำสู่การใช้การปฏิบัติจริงในการฝึกขั้นตอนต่อไปได้ สอดคล้องกับการวิจัยของประมุข กอปรสิริพัฒน์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ ศึกษาสภาพปัญหา วิธีการจัดหลักสูตร และข้อคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏ พบว่า ความต่อเนื่องในการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีขั้นตอนต่อเนื่อง คือ การจัดงบประมาณและสวัสดิการ การจัดกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการประเมินผล การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และยังสอดคล้องกับสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2543) จัดประชุมสัมมนาและการทำประชาพิจารณ์ เรื่อง “หลักสูตรฝึกหัดครูราชภัฏปฏิบัติครูไทย” รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องกับการผลิต และพัฒนาครู และบุคลากรในสังคมทุกส่วน พบว่า

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทุกของนักศึกษาทุกชั้นปีเน้นการนิเทศที่โรงเรียน เพิ่มระยะเวลา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีโรงเรียนต้นแบบ มีเกณฑ์การวัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 6 งาน คือ งานสอน งานธุรการ งานกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานพัฒนาตนเอง และงาน สัมพันธ์ชุมชน มุ่งสร้างองค์ความรู้ในพื้นฐานภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น มุ่งประสาน ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ ภาคใต้ การผลิตครูที่มีคุณธรรม มุ่งจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในสมรรถนะ การพัฒนาสมรรถภาพ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านภาษาในท้องถิ่น ด้านวัฒนธรรมประเพณี การสร้างความสมานฉันท์ ตลอดจนความมั่นคงของประเทศชาติ การดำเนินการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ มีความจำเป็นต่องานหนักการรับรู้เข้าใจในวัฒนธรรมภาษา ประเพณี และการสร้างสมานฉันท์ของคนในชาติ ทั้งนี้เนื่องจากความไม่สงบในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ภาคใต้ยังมีอย่างต่อเนื่อง ทำให้การผลิตบัณฑิตสาขาการศึกษาซึ่งจะต้องประสานกับโรงเรียน หน่วยฝึกและเมื่อจบการศึกษา นักศึกษาก็ต้องทำงานในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นที่มีขีดจำกัด ด้านความ หลากหลายของวัฒนธรรม ธรรมเนียมประเพณี การปลูกฝังแนวคิดเรื่องความสมานฉันท์จำเป็นต้อง มุ่งเน้นเป็นพิเศษ หน้าที่ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องประสานความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้กับ โรงเรียน และชุมชนมีความสำคัญมากจำเป็นต้อง ดำเนินการ ซึ่งควรมีฝ่ายชุมชนสัมพันธ์โดยตรงทุกมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับสำนักงานสถาบัน ราชภัฏ (2543) พบว่า การรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนานักศึกษาจากหน่วยงาน ผู้ใช้ครู โดยคณะกรรมการควรมีสวนร่วมในการพัฒนาครู โดยทำงานร่วมกันระหว่างผู้ผลิต และ ผู้ใช้ ควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และร่วมเป็นคณะกรรมการ ในการพัฒนาหลักสูตรมีระบบการนิเทศและการประเมินผล ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วม และยังสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่นให้มีความรู้ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีของเขตพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีแนวคิด เป็นรูปธรรมในการสร้างความสมานฉันท์ของคนในชาติ (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2552)

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของหลักการและแนวคิดแล้ว การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ถือเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครู เพราะเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติที่จะช่วยเสริมสร้างนักศึกษาครู ให้เป็นผู้มีความรักและศรัทธาต่ออาชีพครู เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่ทำให้บัณฑิตครูมีทักษะ และความพร้อมในการปฏิบัติงานครูมากขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู การฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูมีอิทธิพลสำคัญต่อนักศึกษาครูมากกว่าประสบการณ์ทั้งหลายที่นักศึกษา ได้รับ หากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีประสิทธิภาพจะช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนา ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานครูของตน ส่งผลให้บัณฑิตครูมีคุณภาพอย่างแท้จริง

เป็นที่พึงพอใจแก่หน่วยงานผู้ใช้ครู (อรุณี สถิตย์ภาคิกุล, 2550, หน้า 3) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นกระบวนการฝึกภาคปฏิบัติที่จะช่วยเสริมสร้างนักศึกษาครูให้เป็นผู้ที่มีความรักความศรัทธาต่ออาชีพครู และมีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่พึงพอใจแก่หน่วยงานผู้ใช้ครู กระบวนการภาคปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การผลิตครูที่มีคุณภาพที่พึงประสงค์ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากหน่วยงานผู้ใช้ครูอย่างจริงจัง เพราะหน่วยงานผู้ใช้ครูคือสถานที่ฝึกปฏิบัติเป็นแหล่งต้นแบบที่จะให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ควบคู่กับการเรียนรู้ภาคทฤษฎีจากมหาวิทยาลัยในทุก ๆ ขั้นตอน (งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์, 2551, หน้า 1) สอดคล้องกับที่วราภรณ์ สิทธิวงศ์ (2543) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ภาควิชาชีววิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การจัดหลักสูตรและการดำเนินงานแทบทุกเรื่องไม่มีปัญหา ยกเว้นในเรื่องการกำหนดจำนวนหน่วยกิต การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการอนุญาตให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียน กระบวนวิชาอื่นควบคู่กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า นักศึกษา และอาจารย์แท่งต้องการให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งในสถานศึกษา และสถานประกอบการ หรือแหล่งอื่น ๆ และให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

คณะครุศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักสูตรคณะครุศาสตร์ มีโครงสร้างการบริหารงานด้วยการจัดให้มีหน่วยงานย่อยที่ทำหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการจัดทำแผนการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร คณะครุศาสตร์รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนชุดวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณาจารย์ และนักศึกษาร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้อบรมเสริมสร้างทักษะแก่ผู้เรียน และการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน คณะครุศาสตร์ประสานงานกับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์เพื่อจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอน โรงเรียนหน่วยฝึกมีส่วนร่วมในการจัดการบริหารหลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยประสานงานกับชุมชนท้องถิ่นที่หน่วยฝึกนั้น ๆ ตั้งอยู่ ด้านที่ให้คณะครุศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักสูตรคณะครุศาสตร์ มีโครงสร้างการบริหารงานด้วยการจัดให้มีหน่วยงานย่อยที่ทำหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูการจัดให้มีหน่วยงานย่อยในการดูแลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยเฉพาะ หรือใช้คำว่าศูนย์พัฒนาครู หรือฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำหน้าที่มีบทบาทในการบริหารจัดการสอดคล้องกับงานวิจัยของประมุข กอปรสิริพัฒน์ (2545) สรุปได้ว่า การจัดการบริหารเป็นสิ่งสำคัญที่จะลดปัญหาที่มีการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกัน ลดความไม่ชัดเจนในการกำหนดนโยบาย

และการประสานกับชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในส่วนของบทบาทของคณะครุศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการจัดทำแผนการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร คณะครุศาสตร์รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนชุดวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณาจารย์ และนักศึกษาร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้การเสริมสร้างทักษะแก่ผู้เรียน และการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพความเป็นจริงแล้วกลุ่มที่มีความรู้ทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ คณาจารย์ในคณะครุศาสตร์บทบาทในการจัดทำแผนการเรียนการดำเนินการปรับปรุง หรือเสริมเพิ่มเติมในการผลิตสาขาการศึกษาจะได้จัดให้มีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศในพื้นที่ที่กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏตั้งอยู่ก็ควรมีบทบาทเช่นเดียวกันทั่วประเทศสอดคล้องการวิจัยของวราภรณ์ สิทธิวงศ์ (2543) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา และสถานประกอบการหรือแหล่งอื่น ๆ และให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และให้เป็นความร่วมมือระหว่างภาควิชาอาชีวศึกษา สำนักฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่ายทั้งนักศึกษา อาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ควบคุมการฝึกงาน และผู้บริหารสถานประกอบการนั้นคือบทบาทของคณะครุศาสตร์นั่นเองในประเด็นที่คณะครุศาสตร์ประสานงานกับคณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์เพื่อจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอน โรงเรียนหน่วยฝึกมีส่วนร่วมในการจัดการบริหารหลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยประสานงานกับชุมชนท้องถิ่นที่หน่วยฝึกนั้น ๆ ตั้งอยู่เนื่องจากการจัดการศึกษาสาขาการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้จำเป็นต้องประสานกับคณะต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตสาขาการศึกษา เช่น คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะผลิตนักศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ร่วมผลิตบัณฑิตสาขาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา เป็นต้น ซึ่งมีความสำคัญที่จะต้องมีการประสานงานที่ดีตามบทบาทของคณะครุศาสตร์เช่นกัน (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 10) ทั้งนี้เนื่องจากโดยภาพรวมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 และ 28 กล่าวถึงหลักสูตรต้องมีลักษณะหลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยสาระของหลักสูตรทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพิ่มการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพขั้นสูงการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาสังคม อีกทั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตเป็นหลักสูตรผลิตครูชั้นที่มีประสิทธิภาพ (Capability) ผลิตครูในมิติใหม่ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ให้บัณฑิตครูมีคุณภาพ มีศักยภาพ มีความเป็นครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เป็นครูชั้นวิชาชีพที่มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้

และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีและเก่ง โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง โดยการผสมผสานภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเข้าด้วยกัน สร้างองค์ความรู้โดยการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการทำงาน การแก้ปัญหา และการเรียนรู้จากทีม 2) เน้นกระบวนการจัดการการเรียนรู้การสอน ให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้เฉพาะทาง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพเป็นอย่างดี และ 3) มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกของความเป็นครู ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการได้รับแบบอย่างที่ดีจากผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้เรียน (งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์, 2551, หน้า 6) นอกจากนี้ กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 10-13) ได้กล่าวถึงการส่งเสริม พัฒนา สร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงให้กับผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมในการทำงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง บ้านในฐานะแหล่งเรียนรู้แห่งแรกของบุคคล จะเป็นเครือข่ายที่สำคัญของสังคม ในการสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางที่ต้องการ เป็นแหล่งที่จะช่วยส่งเสริม การศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้แนะแนวชีวิต และสังคมแก่บุตรหลาน หรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลและชุมชน จะเป็นเครือข่ายที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของสังคมให้ดีขึ้น จึงควรประสานความร่วมมือและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น วัด ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน สถานประกอบการ องค์กรเอกชน และสื่อมวลชน ในท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนี้ในภาพรวมของการบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับที่ประมุข กอปรสิริพัฒน์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ ศึกษาสภาพปัญหา วิธีการจัดหลักสูตร และข้อคิดเห็น ที่มีต่อการใช้หลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยด้านกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า การจัดกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่จัดให้ออกฝึกภาคสนามจริง นักศึกษาเป็นผู้เลือกโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเป็นโรงเรียนที่ยินดีรับนักศึกษา การจัดจำนวนนักศึกษา โรงเรียนจะแจ้งความจำนงค์มาโดยโปรแกรมวิชาเป็นผู้จัดอาจารย์นิเทศก์ มีการจัดประชุมอาจารย์นิเทศก์สถาบันราชภัฏ และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนมีการจัดประชุมล่วงหน้าก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้นิเทศเป็นอาจารย์จากสถาบัน และโรงเรียนร่วมกันนิเทศ

4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้จากการกระทำ โดยการฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนรู้ทฤษฎีทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และเทคนิควิธีอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเข้าใจ และความคล่องตัวในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ให้นักศึกษาครูได้ปฏิบัติในกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะของความเป็นครู เพื่อจะได้ยึดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ครูให้ถูกต้องด้วยความมั่นใจตลอดไป ให้นักศึกษาครูได้พัฒนาตนเอง และ

ฝึกงานในหน้าที่ครูกับหน่วยงานผู้ใช้ครูโดยตรงในด้านการเสริมสร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้จากการกระทำ โดยการฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนรู้ทฤษฎีทั้งในด้านเนื้อหาสาระและเทคนิควิธีอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเข้าใจและความคล่องตัวในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู การจัดให้มีกิจกรรมการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพครูเป็นบทบาทที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีแผนการเสริมสร้างความตระหนักมีโครงการประกอบในแผนปฏิบัติราชการ มีผู้รับผิดชอบตลอดจนมีคู่มือการฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนรู้ภาคทฤษฎีในการสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู สอดคล้องกับการวิจัยของวโร เฟิงส์วส์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะความเป็นครู กระบวนการนิเทศ และติดตามผลของสถาบันราชภัฏ การเอาใจใส่ของผู้บริหาร โรงเรียนฝึกประสบการณ์ การเอาใจใส่ของอาจารย์พี่เลี้ยง เจตคติต่ออาชีพครู และการคบเพื่อนของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนในด้านให้นักศึกษาครูได้ปฏิบัติในกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะของความเป็นครู เพื่อจะได้ยึดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ครูให้ถูกต้องด้วยความมั่นใจตลอดไปก็เป็นบทบาทหนึ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ที่จะต้องจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความเป็นครูที่ถูกต้องมั่นใจในการจะเป็นครูที่ดีต่อไป โดยเฉพาะในพื้นที่มีข้อจำกัดมาจากการเสริมสร้างจิตวิญญาณ ตลอดจนการเสริมสร้างสวัสดิการต่าง ๆ มีความสำคัญมากในการสร้างขวัญกำลังใจ และสร้างความประทับใจของผู้ที่จะไปเป็นครูสอดคล้องกับงานวิจัยของมาร์ค (Marks, 2002 อ้างถึงใน ประมุข กอปรสิริพัฒน์, 2545, หน้า 85) ได้ทำการวิจัยจากวิชาที่เรียนถึงห้องเรียนเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ถึงอิทธิพลของกระบวนการสังคมประกิดต่อครูก่อนเข้าประจำการ ข้อค้นพบประกอบด้วย อัตมโนทัศน์ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสังคมประกิดในฐานะครูก่อนเกิดอัตมโนทัศน์เกี่ยวกับการสอน การเป็นครูที่มีอิทธิพลต่อครูก่อนประจำการ ในการแสดงพฤติกรรมในชั้นเรียนการ ยึดมั่นในกฎแห่งความร่วมมือ ความคาดหวังมากกว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัย การยอมรับ และกระทำตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยครูที่คอยช่วยเหลือ (Cooperating Teacher) ในการฝึกภาคสนามครั้งแรกมีอิทธิพลสูงมากครูก่อนประจำการเพิ่มพฤติกรรมการคุ้มครองมากขึ้นในการใช้เทคนิคของตนระหว่างปีข้อเสนอแนะสำหรับโปรแกรมจัดการศึกษาสำหรับครู ให้ครูก่อนประจำการได้สะท้อนถึงก่อนการเกิดอัตมโนทัศน์ของตนเกี่ยวกับการสอนก่อตั้งคู่หูที่แท้จริงระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียน สร้างสัมพันธ์ภาพทางบวกระหว่างอาจารย์นิเทศของมหาวิทยาลัย และนักศึกษาฝึกสอนในประเด็นให้นักศึกษาครูได้พัฒนาดตนเอง และฝึกงานในหน้าที่ครูกับหน่วยงานผู้ใช้ครูโดยตรงนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ควรเน้นหนักให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาที่มีความพร้อม และเข้ากับเกณฑ์

คุรุสภา โดยผ่านการประเมินทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกตนเองของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกันกับงานวิจัยของสำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี (2543) ศึกษาวิจัย หาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏให้สามารถผลิต และพัฒนาครู ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการมีสถานศึกษาที่ดีมีมาตรฐานดังนี้ เน้นการนิเทศที่โรงเรียนโดยดูความพร้อมของโรงเรียนด้วยการวางแผนร่วมกันระหว่างสถาบัน โรงเรียน และชุมชน ควรคัดเลือกครูที่ดีมาเป็นครูพี่เลี้ยง ควรรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนานักศึกษาจากหน่วยงานผู้ใช้ครูมีโรงเรียนต้นแบบ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นโรงเรียนที่ได้มาตรฐานในด้านประสบการณ์วิชาชีพครู จัดให้มีโรงเรียนเครือข่าย และพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายเป็นโรงเรียนต้นแบบ และครูต้นแบบ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีระบบนิเทศและการปรับปรุงการฝึกประสบการณ์ โดยร่วมมือกัน ระหว่างสถาบันกับหน่วยงาน หรือสถานศึกษาให้มีโรงเรียนเครือข่าย และพัฒนาโรงเรียนเครือข่าย เป็นโรงเรียนต้นแบบในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ในภาพรวมเนื่องจากผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด คือ 1) การฝึกปฏิบัติ วิชาชีพระหว่างเรียน และ 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ (สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา, 2548, หน้า 11-13) กระบวนการภาคปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การผลิตครูที่มี คุณภาพที่พึงประสงค์ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือ และความช่วยเหลือจาก หน่วยงานผู้ใช้ครูอย่างจริงจัง เพราะหน่วยงานผู้ใช้ครู คือ สถานที่ฝึกปฏิบัติ เป็นแหล่งต้นแบบ ที่จะให้นักศึกษาคูได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ควบคู่กับการเรียนรู้ภาคทฤษฎีจากมหาวิทยาลัย ในทุก ๆ ขั้นตอน (งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์, 2551, หน้า 1) นอกจากนี้การฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูที่เหมาะสมทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภาระงานของคณะครุศาสตร์ และเกิด ประสิทธิภาพในเชิงภาระงานของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ เป็นกลยุทธ์สำคัญ ในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสอดคล้องกับแนวคิดในแนวทาง และ มาตรการของการปฏิรูปการศึกษารอบแรกและรอบสอง ทำให้การผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูเป็นไป ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ มีทิศทางและมีเป้าหมาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพชั้นสูง อย่างชัดเจน สอดคล้องกับวราภรณ์ ลิทธิวงศ์ (2543) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การจัดหลักสูตรและการดำเนินงานแทบทุกเรื่องไม่มีปัญหา ยกเว้นในเรื่อง การกำหนดจำนวนหน่วยกิต การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการอนุญาตให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

กระบวนการวิชาชีพอื่นควบคู่กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า นักศึกษาและอาจารย์นิเทศก์ต้องการให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งในสถานศึกษา และสถานประกอบการหรือแหล่งอื่น ๆ และให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

5. โครงสร้างหลักสูตร

ระบบการจัดการศึกษาในแต่ละชุดวิชาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใช้ระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ระบบแบบแผนของการฝึกมี 2 ลักษณะ คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ นักศึกษาปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะรวม 4 ขั้นตอน นักศึกษาวางแผนศึกษาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษาทุกช่วงชั้น และนำแผนไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง นักศึกษาศึกษาสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลกิจกรรมบางอย่างกับผู้เรียนและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาสร้างความคุ้นเคยในกิจกรรมบางอย่างกับผู้เรียนและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมบางอย่างกับผู้เรียนและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน โรงเรียนหน่วยฝึก และความรู้เกี่ยวกับชุมชน ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ในการจัดระบบแบบแผนของการฝึกมี 2 ลักษณะ คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ นักศึกษาปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะรวม 4 ขั้นตอน ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ได้ดำเนินการตามลำดับตามวิธีการของคุรุสภา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, หน้า 11-13) เพิ่มการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมดำเนินการให้เป็นระบบ เพื่อการผลิตบัณฑิตสอดคล้องกับ ความหลากหลายของวัฒนธรรมในส่วนบทบาทของนักศึกษาวางแผนศึกษาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษาทุกช่วงชั้น และนำแผนไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง นักศึกษาศึกษาสังเกต และเก็บรวบรวมข้อมูลกิจกรรมบางอย่างกับผู้เรียนและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาสร้างความคุ้นเคยในกิจกรรมบางอย่างกับผู้เรียนและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมบางอย่างกับผู้เรียนและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน โรงเรียนหน่วยฝึก และความรู้เกี่ยวกับชุมชน ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีผู้ปฏิบัติในการให้นักศึกษาร่วมดำเนินการวางแผนโดยทราบรายละเอียดของสถานศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทราบรายละเอียดของสภาพสังคมชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่จัดให้มีเนื้อหารายวิชาการเตรียมฝึก ระหว่างเรียน และวิธีการปฏิบัติตนในการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาเนื่องจากการดำเนินชีวิตในพื้นที่ หลากหลายของวัฒนธรรมมีความจำเป็นต้องรับรู้สิ่งดังกล่าวเพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง และรู้เท่าทัน

การเปลี่ยนแปลงของสังคม (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2552) นอกจากนี้กิจกรรมการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูในชั้นเตรียมการจะช่วยเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาเห็นความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของงาน เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพ (Capacity and Efficiency Building) ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้นักศึกษาเกิดความตระหนัก (Awareness) ความตื่นตัว (Alert) และสามารถปฏิบัติการ (Action) เมื่อมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้ การเตรียมการดังกล่าวสอดคล้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในประเทศแคนาดา ที่ให้ความสำคัญ กับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ต่อการปฏิรูปการศึกษา และบทบาทของการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูภายในครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์หนึ่งในหน้าที่ของครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ก็คือ การช่วย ให้นักศึกษาในการเรียนรู้ความรู้ ทักษะ และอารมณ์ ซึ่งจะให้นักศึกษาสามารถที่จะสอนนักเรียน ที่หลากหลายได้ในวิถีทางที่เป็นไปตามการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ ด้านสติปัญญาในปัจจุบันนี้สื่อก ฏต้องถูกเตรียมให้พร้อมที่จะสอนสำหรับให้เข้าใจแนวคิด และสร้างสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน ฟีแมน (Feiman, 2001) สอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวัลย์ ขวัญแก้ว (2542) ได้ศึกษาการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครู และศึกษานโยบายการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสำนักงานสภา สถาบันราชภัฏ เพื่อสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้ความร่วมมือทางการศึกษา ของสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในส่วนของการจัดดำเนินงานในชั้นเตรียมการมีการคัดสรร โรงเรียนเข้าร่วม จัดประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้อง ประชุมนิเทศนักศึกษา พัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยง ขึ้นปฏิบัติงานระยะแรกมอบหมายภาระงานให้อาจารย์พี่เลี้ยงจัดเตรียมนักศึกษา ได้ศึกษางาน ในฐานต่าง ๆ และปฏิบัติงานในหน้าที่ครูภายใต้การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดของอาจารย์พี่เลี้ยง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ สิทธิวงศ์ (2543) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาและอาจารย์นิเทศก์ต้องการให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งใน สถานศึกษา และสถานประกอบการหรือแหล่งอื่น ๆ และให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประมุข กอปรสิริพัฒน์ (2545) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่จัดให้ออกฝึกภาคสนาม จริง มีการจัดประชุมช่วงก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

6. ลักษณะงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน คือ การจัดให้นักศึกษาได้ออกฝึกภาคปฏิบัติ ในสถานการณ์จริงที่โรงเรียน โดยใช้เวลาฝึกต่อเนื่องกันเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู 1 และขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 และ 2 เป็นประสบการณ์วิชาชีพครูที่จัดให้นักศึกษาได้สังเกต และมีส่วนร่วมในงานหน้าที่ครูตามสภาพที่เป็นจริง และทำการทดลองสอนปฏิบัติงานในหน้าที่ครูร่วมกับครูพี่เลี้ยงและผู้ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยฝึกและวิทยาการอื่น ๆ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาทำการศึกษาค้นคว้า ขนบธรรมเนียมประเพณี ข้อจำกัด ตลอดจนการปฏิบัติตนในสังคมนั้น ๆ อย่างถูกต้อง

ทั้งนี้เนื่องจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน เป็นประสบการณ์วิชาชีพครูที่จัดให้นักศึกษาได้สังเกต และมีส่วนร่วมในงานหน้าที่ครูตามสภาพที่เป็นจริง และฝึกงานในหน้าที่ครูร่วมกับครูพี่เลี้ยง และผู้ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยฝึกและวิทยาการอื่น ๆ

6.1 ขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1

6.2 ขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2

นักศึกษาศึกษาสภพทั่วไปของสถานศึกษา บทบาทหน้าที่บุคลากรของสถานศึกษา นักศึกษานำแผนไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงอย่างหลากหลาย และนักศึกษาเสนอผลการปฏิบัติ และรวบรวมประสบการณ์เป็นรายบุคคลในลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงการคิด การพัฒนางาน และ ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง สอดคล้องกับที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548, หน้า 11-13) ได้กำหนดให้ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพครูต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด คือ 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และ 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ สาระการฝึกทักษะ และสมรรถนะของครูเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน มีสาระการฝึกทักษะ คือ 1) การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา 2) ฝึกปฏิบัติการวางแผนการศึกษาผู้เรียน โดยการสังเกต สัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลและนำเสนอผลการศึกษา 3) มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้ 4) ฝึกการจัดทำแผนการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา 5) ฝึกปฏิบัติการดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานศึกษา และ 6) การจัดทำโครงการทางวิชาการ รวมทั้งมีสมรรถนะดังนี้ คือ 1) สามารถศึกษาและแยกแยะผู้เรียนได้ตามความแตกต่างของผู้เรียน 2) สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ 3) สามารถฝึกปฏิบัติการสอน ตั้งแต่การจัดทำแผนการสอน ปฏิบัติการสอน ประเมินผล และปรับปรุง และ 4) สามารถจัดทำโครงการทางวิชาการ

7. ลักษณะงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

เป็นการฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูทุกอย่างเสมือนเป็นครูประจำการคนหนึ่งที่มาวิทยาลัยจัดให้นักศึกษาเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา โดยใช้เวลาฝึกต่อเนื่องกันเป็น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และขั้นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 จัดให้มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยมีลำดับขั้นตอนที่ 1 และ 2 อย่างต่อเนื่องด้วยรายวิชาเฉพาะที่สอนที่สถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ มีจุดประสงค์เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ความสามารถในการเรียนรู้จากง่ายไปยาก จากไม่ซับซ้อนไปสู่ความซับซ้อน จากความรู้ความถนัดระดับพื้นฐานไปสู่ระดับสูง เป็นไปตามลำดับไม่ข้ามขั้น ซึ่งกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังกล่าวเป็นกระบวนการของขั้นตอนการปฏิบัติในอันที่จะทำให้ นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความชำนาญในวิชาชีพครู การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะเป็นกระบวนการของขั้นตอนการปฏิบัติในอันที่จะทำให้ นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความชำนาญในวิชาชีพครู เนื่องจากในส่วนของสาระการฝึกทักษะ และสมรรถนะของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะมีสาระการฝึกทักษะ คือ 1) การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 4) การเลือกใช้ การผลิตสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ 5) การใช้เทคนิคและยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 7) การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน 8) การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 9) การบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ และ 10) การสัมมนาทางการศึกษา รวมทั้งมีสมรรถนะ ดังนี้คือ 10.1) สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ 10.2) สามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน 10.3) สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ 10.4) สามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, หน้า 11-13)

8. บทบาทหน้าที่ของฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และออกหนังสือแจ้งโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือล่วงหน้า และทำหนังสือส่งตัวนักศึกษา จัดเตรียมโรงเรียนและองค์ความรู้ในชุมชนในท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียนที่จะใช้เป็นหน่วยฝึก จัดอาจารย์นิเทศก์ จัดนักศึกษา จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกในด้านต่าง ๆ ตามหลักสูตร และปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนการปฏิบัติงานวิชาชีพครูในสถานศึกษา จัดสัมนานักศึกษาหลังจากการฝึกในสถานศึกษา รวบรวมแบบประเมินผลการฝึกเพื่อมอบให้อาจารย์นิเทศประจำกลุ่มตัดสินผลการเรียนต่อไป และมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ควรเพิ่มเติมให้มีการปรับพื้นฐานความรู้แก่นักศึกษาให้ทันสมัย ได้แก่ รูปแบบของการจัดทำ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เทคนิค ทักษะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา การบันทึก และการรายงานผล การจัดการเรียนรู้ การจัดสัมมนาทางการศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การบูรณาการความรู้ ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จัดสัมมนานักศึกษาหลังจากการฝึกในสถานศึกษา เน้นการวิจัยในชั้นเรียน โดยการนำเสนอด้วยวาจาและนำเสนอด้วยโปสเตอร์สำหรับงานการประสาธน์งาน กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และออกหนังสือแจ้งโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือล่วงหน้า และทำหนังสือ ส่งตัวนักศึกษา จัดเตรียม โรงเรียนและองค์ความรู้ในชุมชนในท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียนที่จะใช้เป็น หน่วยฝึก จัดอาจารย์นิเทศก์ จัดนักศึกษา จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกในด้านต่าง ๆ ตามหลักสูตร และปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนการปฏิบัติงานวิชาชีพครูในสถานศึกษา จัดสัมมนา นักศึกษาหลังจากการฝึกในสถานศึกษา รวบรวมแบบประเมินผลการฝึก เพื่อมอบให้อาจารย์นิเทศก์ ประจำกลุ่มตัดสินผลการเรียนต่อไปเป็นกิจกรรมที่เป็นบทบาทหน้าที่ของฝ่ายฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู โดยบทบาทที่ชัดเจนแล้วในมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ดำเนินการ ตามลำดับขั้นตอนเป็นปกติอยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มเติมให้เห็นข้อปฏิบัติใดมีผู้รับผิดชอบคือใคร ดำเนินการระยะเวลาใดก่อนหลังอย่างไรเพื่อแสดงถึงการต่อเนื่องในการกำกับ และติดตาม ที่ต่อเนื่อง และตรวจสอบได้ง่าย มีมาตรฐานขึ้นตรงกับการดำเนินงานของประเทศเกาหลี ดังรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษานแห่งชาติ (2540 จ) กล่าวว่า ประเทศสาธารณรัฐ เกาหลีถือว่า ครูเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างคนมีคุณภาพในอนาคตให้แก่สังคม รัฐจึงให้ความสำคัญ อย่างยิ่งในการพัฒนาครู และยกระดับวิชาชีพครูให้สูงขึ้นได้ดำเนินการปฏิรูประบบการผลิต ปฏิรูป หลักสูตรการผลิตครูที่มุ่งจัดเนื้อหาให้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการเรียนการสอนทั้งใน ชั้นเรียนและชีวิตประจำวัน และยังคงสอดคล้องกับประมุข กอปรสิริพัฒน์, 2545, หน้า 72) รายงานว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกาจัดให้มีการดำเนินงานของฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครู โดยที่วิชาชีพ สถาบันนักศึกษาสาขครูแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) วิชาชีพเตรียมความเป็นครู (Pre-Professional Course) ได้แก่ วิชาวิทยาการศึกษาและพัฒนาการเด็กวัยเรียน 2) วิธีสอน วิธีสอนต่าง ๆ อาทิวิธี สอนสังคมศึกษา วิชาคอมพิวเตอร์ วิธีสอนศิลปะ วิธีสอนคณิตศาสตร์ วิธีสอนดนตรี เป็นต้น วิธี สอนทุกวิชาจะมีจำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต 3) วิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาในโปรแกรมวิชาครู (Teacher Education Program) จะต้องผ่านการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 3 รายวิชาด้วยกัน คือ 3.1) การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูใน โรงเรียน (In-School Experience) เป็นรายวิชาที่นักศึกษาครูชั้นปีที่ 1 จะได้เรียนรู้ และ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครู และการดำเนินงานในโรงเรียน เพื่อให้นักศึกษา ได้ตัดสินใจว่าอาชีพครูเหมาะสมกับตนเองหรือไม่ หากไม่พอใจก็สามารถเปลี่ยนใจไปศึกษา

โปรแกรมอื่นได้ ในการเรียนรายวิชานี้จะมีกิจกรรมการปฐมนิเทศ เพื่อให้นักศึกษาทราบวิธีการเครื่องมือที่ใช้ในการหาประสบการณ์ รวมถึงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชานี้สำหรับการจัดประสบการณ์ภาคสนามในโรงเรียน ใช้เวลา 18 ชั่วโมง โดยการเก็บข้อมูลในลักษณะสัมภาษณ์ สังเกต และบันทึกเหตุการณ์นำเสนอต่ออาจารย์ผู้สอนประการต่อมาคือการสัมมนา ใช้เวลา 4 ชั่วโมง นำประสบการณ์ที่ได้จากโรงเรียนมาอภิปรายร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนและบรรยากาศในโรงเรียนตามขอบข่ายที่มหาวิทยาลัยกำหนด และทำรายงานเสนอต่อผู้สอน 3.2) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Paraprofessional Experience) การเรียนรายวิชานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาครูชั้นปีที่ 3 มีประสบการณ์เชิงปฏิบัติในห้องเรียนตลอด 2 ภาคเรียน โดยให้ออกไปปฏิบัติงานในโรงเรียนเป็นเวลาครึ่งวัน สัปดาห์ละ 4 วัน เป็นเวลา 128 ชั่วโมง และกลับสถาบันสัมมนาทุกวันศุกร์ 3.3) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Student Teaching) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครู เป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิชาชีพครู บทบาทของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความสำคัญในการเตรียมตัวในการพัฒนาไปสู่ความเป็นครูอาชีพ โดยในภาคเรียนที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะต้องออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน 12 – 14 สัปดาห์ และจะกลับมาเรียนเพิ่มเติมในวิทยาลัย 2 สัปดาห์สุดท้ายภายหลังไปปฏิบัติงานในโรงเรียนเขียนรายงานการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนที่ได้มีส่วนร่วมประชุมและทำสังคมมิตินักเรียนในห้องเรียน เป็นต้น และมีการประเมินผลเป็นการพิจารณาร่วมกันระหว่างครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศจากมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผลการเรียนผ่านหรือไม่ผ่านสำหรับในกระบวนการปรับพื้นฐานความรู้แก่นักศึกษาให้ทันสมัย ได้แก่ รูปแบบของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ เทคนิค ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา การบันทึก และการรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การจัดสัมมนาทางการศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จัดสัมมนานักศึกษาหลังจากการฝึกในสถานศึกษา เน้นการวิจัยในชั้นเรียนโดยการนำเสนอด้วยวาจา และนำเสนอด้วยโปสเตอร์นั้นทางมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ควรนำมาดำเนินการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน เนื่องจากในสภาพสังคมของเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้นการเตรียมนักศึกษาให้มียอดความรู้ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและการถ่ายทอดผ่านเทคโนโลยี การจัดกิจกรรมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ดีทันสมัยและเหมาะสมกับท้องถิ่น ทำให้ได้รับการยอมรับและก่อเกิดคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของพื้นที่การมีแผนการสอนที่ดีมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และมีการนำเสนอเพื่อการเผยแพร่เป็นการปฏิบัติงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่สมบูรณ์แบบ รวมทั้งมองเห็นประสิทธิภาพ

ของการปฏิบัติงานในการเตรียมความเป็นครูได้ดีสอดคล้องกับการวิจัยของคงศักดิ์ ธาตุทอง และ ไพโรจน์ เต็มเตชาติพงษ์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การฝึกทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มาใช้ฝึกทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกเรียนรู้อย่างร่วมกันของอาจารย์นิเทศ และนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่พอใจผลงานวิจัยของนักศึกษา และเห็นว่า การวิจัยส่งผลดีแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่า งานวิจัยเป็นงานหนักอย่างไรก็ตาม ทุกคนสามารถทำได้ และบางคน รู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถทำวิจัยได้ กล่าวโดยภาพรวมเนื่องจากคณะครุศาสตร์มีโครงสร้าง การบริหารงาน ด้วยการจัดให้มีหน่วยงานย่อยที่ทำหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูให้เป็นไปตามหลักสูตร รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนชุดวิชาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ คณาจารย์ และนักศึกษาร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้การเสริมสร้างทักษะแก่ผู้เรียน และ การให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน คณะครุศาสตร์ ประสานงานกับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อจัดเตรียมอาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้โรงเรียนหน่วยฝึก มีส่วนร่วมในการจัดการบริหารหลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยประสานงานกับชุมชน ท้องถิ่นที่หน่วยฝึกนั้น ๆ ตั้งอยู่ สอดคล้องกับที่บุรี แดงสูงเนิน, ประมุข กอปรสิริพัฒน์ และวิภากร ลิ้มสุทธกุล, (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่เหมาะสมกับสถาบันราชภัฏ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ และศึกษาสภาพปัญหา วิธีการจัดหลักสูตร และข้อคิดเห็นที่มีต่อ การให้หลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัด งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ ส่วนใหญ่จัดให้ออกฝึกจริง นักศึกษาเป็นผู้เลือก โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเป็นโรงเรียนที่ยินดีรับนักศึกษา การจัดจำนวนนักศึกษา โรงเรียนจะแจ้งความจำนงมา ภาควิชาเป็นผู้จัดอาจารย์นิเทศก์ มีการจัดประชุมอาจารย์นิเทศก์ สถาบันราชภัฏและอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนมีการจัดประชุมช่วงก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้นิเทศก์เป็นอาจารย์จากสถาบันและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ

9. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ดำเนินการจัดปฐมนิเทศนักศึกษาเมื่อไปถึงโรงเรียนด้านต่าง ๆ ได้แก่ การแนะนำโรงเรียน บุคลากรของโรงเรียน ชุมชน การจัดการบริหารโรงเรียน และระเบียบปฏิบัติงาน เป็นต้น แนะนำ ครูที่นักศึกษาจะต้องไปร่วมงานด้วย และส่งนักศึกษาให้ครู เพื่อให้ร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ตามแบบประเมินผลและส่งไปยังมหาวิทยาลัยเมื่อสิ้นสุด การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดำเนินการช่วยเหลือและแนะนำนักศึกษาผู้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การดำรงชีวิตในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ถูกต้องและปลอดภัย และจุดเน้นในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ คือการจัดกิจกรรมจัดให้นักศึกษาได้ตระหนักในความเป็นครูด้วยการส่งเสริมเจตคติที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้เริ่ม และเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างมีคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การที่จะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพเช่นนี้ได้ผู้บริหารจะต้องมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง พัฒนาครู และผู้เรียนให้ได้พัฒนาไปตามศักยภาพอย่างมีคุณภาพ ด้วยการเป็นผู้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บังเกิดผลสูงสุดแล้วผู้บริหารยังต้องมีบทบาทในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพดำเนินการช่วยเหลือ และแนะนำนักศึกษาผู้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การดำรงชีวิตในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ถูกต้อง และปลอดภัย และจุดเน้นในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ คือ การจัดกิจกรรมจัดให้นักศึกษาได้ตระหนักในความเป็นครูด้วยการส่งเสริมเจตคติที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากในสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ทำให้กำลังใจของผู้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะต้องมีจิตวิญญาณในการเป็นครูอย่างสูง จำเป็นต้องได้รับการปลูกฝัง และดูแลเป็นพิเศษดังแนวปฏิบัติของประเทศสิงคโปร์ในรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 ก) รายงานว่า ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นครูนอกจากจะได้รับเงินเดือนตั้งแต่เริ่มบรรจุก่อนเข้ารับการศึกษาหลักสูตรการฝึกหัดครูแล้ว ยังได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ อีก คือ ครูที่ผ่านหลักสูตรการฝึกหัดครู NIE แล้วมีสิทธิได้รับผลประโยชน์ในการลาศึกษาต่อ โดยได้รับทุนหรือเงินกู้เพื่อศึกษาต่อ ได้รับการฝึกอบรมครูประจำการ และถ้าลาศึกษาต่อระดับปริญญาตรี หรือหลังปริญญาตรี จะได้รับเงินเดือนหรือครึ่งหนึ่ง ครูทุกคนมีสิทธิได้รับเงินโบนัสทุกปีเท่ากับเงินเดือน 1 เดือน และเงินปรับรายปีอีก 2 เดือน รวมเป็น 3 เดือน ในด้านเงินกองทุนสะสม โดยครูจะถูกหักจากเงินเดือนร้อยละ 20 และรัฐบาลออกสมทบให้อีก ร้อยละ 20 ค่ารักษาพยาบาล คนใช้นอก รัฐจะจ่ายเพิ่มให้ร้อยละ 1 แต่จะไม่จ่ายให้ครูที่มีเงินเดือน ตั้งแต่ 7,000 เหรียญขึ้นไป (ตามโครงการ Medisave) ค่ารักษาพยาบาลปกติ ครูจะจ่ายร้อยละ 15 บุตรและภรรยาครูจะจ่ายร้อยละ 30 ที่เหลือเก็บจากเงินกองทุน ค่ารักษาพยาบาลกรณีหาหมอคคลินิก เอกชนรัฐจะจ่ายครั้งละ 10 เหรียญ เดือนหนึ่งรัฐจะจ่ายไม่เกิน 350 เหรียญ ค่ารักษาฟัน รัฐจะจ่าย ร้อยละ 50 ของค่ารักษาแต่ไม่เกินเดือนละ 70 เหรียญ การประกันชีวิตหมู่ ซึ่งเป็นความสมัครใจ ของครูแต่ละคน โดยประกันการเสียชีวิตทุกกรณีและประกันความพิการและบาดเจ็บด้วย เงินกู้ยืม ดอกเบี้ยต่ำ ครูรัฐบาลสามารถขอกู้เงินเพื่อซื้อบ้าน รถยนต์เครื่องคอมพิวเตอร์และการปรับปรุงบ้าน สำหรับการกู้เงินเพื่อการศึกษาต่างประเทศกู้ได้ไม่เกินปีละ 7,500 เหรียญ และภายในประเทศไม่เกิน 3,500 เหรียญ โดยปราศจากดอกเบี้ย การเช่าที่พักตากอากาศ ครูมีสิทธิเช่าที่พักตากอากาศของรัฐ ในราคาต่ำ ครูทุกคนมีสิทธิได้หยุดพักปีละ 12 สัปดาห์ แต่อาจจะถูกเรียกตัวมาทำงานได้บางวัน ระหว่างปิดภาคเรียน ลาพักผ่อนได้ปีละ 10 วัน เป็นกรณีฉุกเฉิน ลาป่วยได้ 30 วัน โดยสิทธิการลา

ได้รับเงินเดือนเต็ม ในภาพรวมยังสอดคล้องกับที่อุไรวัลย์ ขวัญแก้ว (2542) ได้ศึกษาการจัด
 ประสพการณ์วิชาชีพครูและศึกษานโยบายการจัดประสพการณ์วิชาชีพครู ของสำนักงานสภา
 สถาบันราชภัฏ เพื่อสร้างรูปแบบการจัดประสพการณ์วิชาชีพครู โดยใช้ความร่วมมือทางการศึกษา
 ของสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี และศึกษาสภาพการปฏิบัติในการจัดประสพการณ์วิชาชีพครู
 ได้รูปแบบการจัดประสพการณ์วิชาชีพครู โดยใช้ความร่วมมือทางการศึกษาของสถาบันราชภัฏ
 สุราษฎร์ธานีที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่สร้างความเข้าใจกับบุคลากร
 ที่เกี่ยวข้องในการคัดสรรอาจารย์ที่เลี้ยง กำกับดูแล และตัดสินผลการประเมินเป็นขั้นสุดท้าย

10. บทบาทหน้าที่ของครูที่เลี้ยง

รับมอบนักศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียน ควบคุมดูแลนักศึกษาที่ได้รับมอบหมาย
 ให้ปฏิบัติตาม และปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ดำเนินการให้นักศึกษาปฏิบัติงานฝึกประสพการณ์
 วิชาชีพครูตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้คำแนะนำ และให้การช่วยเหลือในการฝึก
 ประสพการณ์วิชาชีพครูแก่นักศึกษาตามควรแก่กรณี จัดให้นักศึกษาเรียนรู้และศึกษารอบเนื้อหา
 ในชั้นที่ทำการสอนทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ และ
 นำส่งหัวหน้าสถานศึกษาเพื่อส่งมหาวิทยาลัยต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ที่เลี้ยงทำหน้าที่ให้ความ
 ช่วยเหลือแนะนำ ตลอดจนการถ่ายทอดคุณลักษณะความเป็นครูให้แก่นักศึกษา โดยผ่านกิจกรรม
 ต่าง ๆ สอดคล้องกับที่วโร เฟิงสวัสดิ์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยบางประการ
 ที่สัมพันธ์กับการฝึกประสพการณ์วิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะความเป็นครู
 กระบวนการนิเทศ และติดตามผลของสถาบันราชภัฏ การเอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน
 ฝึกประสพการณ์ การเอาใจใส่ของอาจารย์ที่เลี้ยง เจตคติต่ออาชีพครู และการคบเพื่อนของนักศึกษา
 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกประสพการณ์วิชาชีพครู 2) การเอาใจใส่ของอาจารย์ที่เลี้ยง
 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกประสพการณ์วิชาชีพครู หมายความว่า การดูแลเอาใจใส่ของ
 อาจารย์ที่เลี้ยงอย่างใกล้ชิดจะคอยดูแลช่วยเหลือให้กำลังใจ ส่งเสริมความรู้ วิธีสอน วิธีประเมินผล
 วิธีปกครองชั้นเรียน ตลอดจนแนะนำงานต่าง ๆ ให้นักศึกษามีประสพการณ์และความรู้ และ
 นอกจากนี้ยังตรงกับที่อุไรวัลย์ ขวัญแก้ว (2542) ได้ศึกษาการจัดประสพการณ์วิชาชีพครู และศึกษา
 นโยบายการจัดประสพการณ์วิชาชีพครู ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ เพื่อสร้างรูปแบบการจัด
 ประสพการณ์วิชาชีพครู โดยใช้ความร่วมมือทางการศึกษาของสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี และ
 ศึกษาสภาพการปฏิบัติในการจัดประสพการณ์วิชาชีพครู ได้รูปแบบการจัดประสพการณ์วิชาชีพครู
 โดยใช้ความร่วมมือทางการศึกษาของสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานีการดำเนินการ เพื่อให้นักศึกษา
 ได้ฝึกประสพการณ์วิชาชีพ และรับผิดชอบงานครูในสถานการณ์จริง ให้นักศึกษาได้รับการแนะนำ
 ถ่ายทอดคุณสมบัติในการเป็นครูจากอาจารย์ที่เลี้ยง ซึ่งเป็นครูต้นแบบและให้การดำเนินงานเป็นไป

เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการสัมมนาร่วมกันอย่างต่อเนื่องในด้านจัดให้นักศึกษาเรียนรู้ และศึกษารอบเนื้อหาในชั้นที่ทำการสอนถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญของครูพี่เลี้ยง เนื่องจากการเรียนรู้ และศึกษารอบเนื้อหาในชั้นที่ทำการสอนขั้นปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำเป็นต้องดำเนินการล่วงหน้าก่อนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่สอนจริง โดยนักศึกษาผู้ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูสามารถประสานงานกับครูพี่เลี้ยงล่วงหน้า 1-2 เดือน ในการเรียนรู้เพื่อการปรับตัว และเพิ่มเติมข้อมูลในการจัดกิจกรรม และควรจัดประสานงานให้ทราบตัวครูพี่เลี้ยงล่วงหน้าในการสื่อสาร เพื่อดำเนินการที่สอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี นันทสุคนธ์ (2545) ได้พัฒนารูปแบบการประเมิน แบบร่วมมือสำหรับการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นเต็มรูปของสถาบันราชภัฏ เพื่อให้สอดคล้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบร่วมมือตามนโยบายของสถาบันราชภัฏ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการที่เกี่ยวกับครูพี่เลี้ยงในการเตรียมการในการรับทราบรายละเอียดการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู โดยกำหนดผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายสถาบันราชภัฏ ประกอบด้วย อาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน และอาจารย์นิเทศก์ประจำวิชาเอก ฝ่ายโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระวิชา อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับนักศึกษาต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการฝึกปฏิบัติของนักเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาได้ทราบผลการฝึกปฏิบัติ และพัฒนาตนเองจนบรรลุตามเกณฑ์ของการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูขั้นเต็มรูป และเพื่อตัดสินผลการฝึกปฏิบัติภายหลังการพัฒนาความสามารถให้ก้าวหน้า เป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

11. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์

ให้ความรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติในมหาวิทยาลัยแก่นักศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อม ตามหัวข้อที่จะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเน้นความถนัดในสาขาวิชาเอก อธิบาย แนวทางวิธีการพร้อมทั้งแจกคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นักศึกษาก่อนออกไปโรงเรียน ร่วมประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษา นิเทศติดตาม และประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ติดตามการดำรงชีวิต ตลอดจนการปรับตัวการยอมรับสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น และการดูแล ความปลอดภัยของตนเองและสังคม ในประเด็นการให้ความรู้ภาคทฤษฎี และปฏิบัติในมหาวิทยาลัย แก่นักศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมตามหัวข้อที่จะออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเน้น ความถนัดในสาขาวิชาเอก อธิบายแนวทางวิธีการพร้อมทั้งแจกคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แก่นักศึกษาก่อนออกไปโรงเรียนหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ ภาคใต้ต้องเน้นหนักการเตรียมความพร้อมทุก ๆ ด้าน และที่สำคัญคือความถนัดในเนื้อหาวิชาเอก

ทางอาจารย์นิเทศต้องเน้นย้ำ และมีการตรวจสอบองค์ความรู้ของนักศึกษาออกไปปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ สิทธิวงศ์ (2543) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาและอาจารย์นิเทศต้องการให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการหรือแหล่งอื่น ๆ และให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้านการสร้างร่วมมือโดยการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา นิเทศติดตาม และประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาดิตตามการดำรงชีวิต ตลอดจนการปรับตัวการยอมรับสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น และการดูแลความปลอดภัยของตนเองและสังคมนั้น ครูพี่เลี้ยงในมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ที่สถานศึกษาดังอยู่เป็นเวลานาน สามารถรับรู้พื้นฐานของสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่นในการปรับตัวได้ดี และได้ชี้แจงแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสม และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยกฤษณา ชินสัญญา, พงษ์ศิริ เลาหสุรโยธิน และปาริชาติ จิตรนัฏ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของกระบวนการจัดการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครูต่อการนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิชาชีพครู นิสิตมีความรักความศรัทธา และเห็นความสำคัญในอาชีพครูมาก ด้านบุคลิกภาพความเป็นครู นิสิตมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและมีความมั่นใจในตนเองมาก และยังสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติตนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในเขตพื้นที่พิเศษในการดูแลความปลอดภัยการยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2554) นอกจากนี้อาจารย์นิเทศก็มีหน้าที่จัดเตรียมนักศึกษาประสานงาน ติดตามผล และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานสอดคล้องกับที่บุรี แดงสูงเนิน, ประมุข กอปรศิริพัฒน์ และ วิภากร ลิ้มสุราษฎร์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เหมาะสมกับสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ ส่วนใหญ่จัดให้ออกฝึกจริง นักศึกษาเป็นผู้เลือกโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเป็นโรงเรียนที่ยินดีรับนักศึกษา การจัดจำนวนนักศึกษาโรงเรียนจะแจ้งความจำนงมา ภาควิชาเป็นผู้จัดอาจารย์นิเทศ มีการจัดประชุมอาจารย์นิเทศกับสถาบันราชภัฏและอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนจัดประชุมช่วงก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้นิเทศเป็นอาจารย์จากสถาบันและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ปัญหาด้านการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู บางข้อไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติ กลุ่มเครือข่ายไม่ชัดเจน ไม่กระชับ มีการกำหนดนโยบายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศประจำวิชาเอกมีไม่เพียงพอกับจำนวน

นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ข้อกำหนดของวิธีการนิเทศ อาจารย์นิเทศสถาบัน ราชภัฏใช้ร่วมกัน แต่ในทางปฏิบัติแต่ละท่านใช้วิธีการนิเทศของตนเอง คณะกรรมการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏมีปัญหา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า อาจารย์นิเทศฝ่ายสถาบัน มีภาระงานที่สถาบันมากจนไม่มีเวลาไปนิเทศ ควรเน้นภาระการนิเทศเท่ากับการสอน หรือจัดให้มี การนิเทศแบบลอยตัว โดยให้อยู่ในความดูแลของคณะกรรมการดำเนินงานจัดฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูและยังสอดคล้องกับทัศนีย์ กิตติไชย (2544, หน้า 59-62) ได้วิจัย เรื่อง สภาพและปัญหา การจัดการสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู ของศูนย์ปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์นิเทศก็ต้องดูแลนักศึกษา ในแต่ละภาคเรียนจำนวน 4 – 6 คน ซึ่งอาจารย์นิเทศก็ให้ความเห็นว่า จำนวนนักศึกษาที่อยู่ใน ความดูแลที่เหมาะสมควรจะเป็น 1 – 3 คน มากที่สุด การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการจัดการสังเกต และการฝึกปฏิบัติงานครู เห็นว่า ควรจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมการสูงสุดทุกรายการมากกว่าร้อยละ 80 และอาจารย์นิเทศกับคณะกรรมการควรสรุปปัญหา และแนวปฏิบัติร่วมกัน กำหนดแนวทาง ประเมินผลร่วมกัน มีการนำผลที่ได้ไปประชุมเพื่อปรับปรุงแก้ไข ควรสอบถามความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน กำหนดเนื้อหาการสอนให้ชัดเจน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้นักศึกษา ระหว่างการสังเกตและการปฏิบัติงานครู มีความเห็นว่า กิจกรรมที่ควรจัดมากที่สุดคือ นักศึกษา ควรศึกษาเอกสารประเมินผลการเรียน และการจัดปายนิเทศ อีกทั้งทางสำนักงานสภาสถาบัน ราชภัฏ (2543) ให้คณะทำงาน ผู้รู้ และผู้ชำนาญการด้านหลักสูตรการฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏ ศึกษาวิจัยหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏให้สามารถผลิต และ พัฒนาครู ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จัดประชุม สัมมนาและการทำประชาพิจารณ์เรื่อง “หลักสูตรฝึกหัดครูราชภัฏปฏิบัติครูไทย” ความเห็นจาก การวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวกับการนิเทศ คือ เน้นการนิเทศที่โรงเรียนโดยดูความพร้อมของ โรงเรียน ปรับปรุงระบบการนิเทศให้มีหลายรูปแบบ เช่น การนิเทศทางไกล เป็นต้น นอกจากนี้ ให้มีระบบนิเทศและการปรับปรุงการฝึกประสบการณ์ โดยร่วมมือกันระหว่างสถาบันกับหน่วยงาน หรือสถานศึกษา มีการวัดประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ได้มาตรฐานของวิชาชีพอย่างมี ประสิทธิภาพและคุณภาพ ระบบการนิเทศและการประเมิน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมจัดกระบวนการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยคำนึงถึงความร่วมมือระหว่าง สถาบัน สถานศึกษา และชุมชน และมีการวัดและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ได้ มาตรฐาน

12. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศและกิจกรรมเสริมความรู้ การฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครู และสัมมนาหลังการฝึกปฏิบัติแล้วจะต้องมีเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด ประเมินจากการบันทึกความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ และการปฏิบัติกิจกรรมที่ครบถ้วนทุกแบบ บันทึก ประเมินจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา และจากผลงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติจะต้องได้ตามที่กำหนดไว้ในแบบประเมินผล และประเมินผลการดำรงตนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกิจกรรมพัฒนาให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และจำเป็นต้องมีการตรวจสอบผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผล เพื่อสำรวจข้อบกพร่อง และศึกษาความก้าวหน้า ในพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทำให้ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และมีความเหมาะสมในลำดับต่อไป สอดคล้องกับที่ประมุข กอปรสิริพัฒน์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ ศึกษาสภาพปัญหา วิธีการจัดหลักสูตร และข้อคิดเห็น ที่มีต่อการใช้หลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีการใช้แบบประเมินทั้งหมด สถาบันมีการสร้างแบบประเมิน การสร้างแบบประเมินสถาบันจัดทำขึ้นด้วยตนเอง นักศึกษามีการทำโครงการเพิ่มจากงานสอน การประเมินนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีการประเมินร่วมกันระหว่างหน่วยงานและอาจารย์นิเทศนอกจากนี้ราตรี นันทสุคนธ์ (2545) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินแบบร่วมมือสำหรับการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นต้นของสถาบันราชภัฏ เพื่อให้สอดคล้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบร่วมมือตามนโยบายของสถาบันราชภัฏ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ คือ 1) การกำหนดผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายสถาบันราชภัฏ ประกอบด้วย อาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน และอาจารย์นิเทศก์ประจำวิชาเอก ฝ่ายโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระวิชา อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับนักศึกษาต้องปฏิบัตินอกเหนือจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนการสอน 2) วัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการฝึกปฏิบัติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาได้ทราบผลการฝึกปฏิบัติ และพัฒนาตนเองจนบรรลุตามเกณฑ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นต้น และเพื่อตัดสินผลการฝึกปฏิบัติภายหลังพัฒนาความสามารถให้ก้าวหน้าเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และ 3) องค์ประกอบในการประเมิน ผู้เกี่ยวข้องของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งฝ่ายสถาบันราชภัฏ และฝ่ายโรงเรียน ได้กำหนดมาตรฐานในการประเมินเป็น 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และด้านคุณภาพงานส่งเสริมความเป็นครูสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2543) ที่ได้ศึกษาวิจัยหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏ ให้สามารถผลิตและพัฒนาครู ในส่วนของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของการปฏิบัติการสอน

ในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นอกจากนี้เบญจวรรณ เกิดในมงคล (2546) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีข้อสรุปเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4) ขั้นตอน การประเมิน แบ่งเป็น 3 ขั้นคือ ขั้นที่ 1 การทำความเข้าใจในกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ขั้นที่ 2 การกำหนดแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นที่ 3 การแลกเปลี่ยนผลการประเมิน ทั้งนี้ ทางสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2543) ให้คณะกรรมการ ผู้รู้ และผู้ชำนาญการด้านหลักสูตร การฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏ ศึกษาวิจัยหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูของสถาบัน ราชภัฏให้สามารถผลิตและพัฒนาครู ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีสำนักพัฒนาการฝึกหัดครูทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ โดยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมสัมมนาและการทำประชาพิจารณ์ เรื่อง “หลักสูตรฝึกหัดครูราชภัฏปฏิวัติครูไทย” รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องกับการผลิต และพัฒนาครู และบุคลากรในสังคมทุกส่วน ณ สถาบันราชภัฏ 8 ภูมิภาคที่เป็นผู้แทนแต่ละภูมิภาค จัดทำเป็น ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏ ทั้ง 36 แห่ง มาร่วมกัน วิพากษ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ก่อนที่จะสรุปผลเพื่อที่จะนำไปทดลองใช้ ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏต่อไป ในส่วนของการประเมินผลการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ได้ข้อสรุป คือ ควรมีเกณฑ์วัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 6 งาน คือ งานสอน งานธุรการ งานกิจการนักศึกษา งานแนะแนว งานพัฒนาตนเอง และงาน สัมพันธ์กับชุมชน และยังสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการดำรงตนในสังคมที่มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2554)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อการนำไปใช้ในการแก้ปัญหา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวมทั้งรูปแบบนี้ยังตอบสนองเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด โดยมีรูปแบบเฉพาะสำหรับการ นำไปใช้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ ด้วยการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับ รูปแบบ ตั้งแต่การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขา วิชาเฉพาะ

2. หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง และบุคคลอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ดูแลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. การที่จะทำให้การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบายจากคณาจารย์ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพวิชาชีพทางการศึกษาในการจัดการศึกษาของคณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ดีขึ้น

4. การนำรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไปใช้จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้ระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ เพื่อแก้ปัญหาในการประสานงานและการบริหารจัดการเป็นไปตามนโยบายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยอิงท้องถิ่นเขตภูมิศาสตร์ภาคได้เป็นฐานในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และต่อเนื่องมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคได้ ควรรวมตัวกันสร้างเป็นมหาวิทยาลัยเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยใช้สถานภาพพื้นฐานทางสังคมเป็นจุดร่วมในการดำเนินงาน

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคได้ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลรับผิดชอบงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามรูปแบบที่ได้จากการวิจัย และมีการประชุมชี้แจงเพื่อความเข้าใจร่วมกันของการใช้รูปแบบดังกล่าว

3. กำหนดให้การปฏิบัติงานตามรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของคณะครุศาสตร์ และนำสู่การปฏิบัติการโดยอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคได้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในการนำรูปแบบไปใช้ในการจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคได้

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบศึกษารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคได้กับเขตภูมิศาสตร์อื่นของประเทศ